

ПРІОРИТЕТНІ ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ НА ПОЛЬСЬКО- УКРАЇНСЬКОМУ ПРИКОРДОННІ

Пр'явка О.П., здобувач ступеня доктора філософії*,
Луцький національний технічний університет, м. Луцьк, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-8777-238X>

Війна в Україні кардинально змінила економічний умови, особливо для підприємств, розташованих на польсько-українському прикордонні. Ці території, що служать ключовим транзитним та логістичним вузлом, зазнають значного впливу військових дій, змін у логістичних ланцюгах та міграційних потоках. Забезпечення стійкості підприємств у цих умовах є надзвичайно важливим завданням для економічного відновлення регіону та країни в цілому. З огляду на вивчення наукових праць [1-3] можна виділити пріоритетні заходи забезпечення стійкості підприємств на польсько-українському прикордонні.

Найперше такі підприємства мають адаптуватися до нових логістичних умов. Важлива диверсифікація транспортних шляхів за рахунок розвитку альтернативних маршрутів постачання та збуту продукції, зокрема, використання залізничного та річкового транспорту, а також можливостей мультимодальних перевезень. Доцільно також оптимізувати логістичні процеси шляхом впровадження сучасних технологій управління ланцюгами поставок, що дозволить зменшити витрати та час на доставку товарів. Серед пріоритетів має бути також розвиток транспортної інфраструктури, що передбачає модернізацію пунктів пропуску через кордон, будівництво нових доріг та логістичних центрів.

Другим пріоритетним заходом повинно стати забезпечення фінансової стабільності цих підприємств. Це передбачає надання їм доступу до додаткових фінансових ресурсів за рахунок спрощення процедур отримання кредитів та грантів для підприємств, особливо малого та середнього бізнесу. Важливо реструктурувати кредитної заборгованості через надання можливості підприємствам реструктуризувати існуючі кредити для зменшення фінансового навантаження. Серед основних завдань є також залучення інвестицій,

* Науковий керівник – Шубала І.В., к.е.н., доцент

що передбачає створення сприятливого інвестиційного клімату, зокрема, шляхом зменшення податкового навантаження та бюрократичних бар'єрів.

Третім пріоритетним заходом може стати розвиток виробничої кооперації. Це передбачає створення кластерів, зокрема формування виробничих кластерів, що об'єднують підприємства різних галузей для спільного вирішення проблем та підвищення конкурентоспроможності. Важливим є також розширення партнерських зв'язків за рахунок сприяння налагодженню економічної співпраці між підприємствами Польщі та України, зокрема, шляхом організації спільних бізнес-форумів та виставок. Доцільним буде залучення до міжнародних виробничих ланцюгів через створення умов для інтеграції підприємств регіону до міжнародної виробничої кооперації, що дозволить отримати доступ до нових ринків та технологій.

Четвертим важливим заходом має стати збалансування ринку місцевого праці та підвищення кваліфікації кадрів. Важливо забезпечити якісну перекваліфікацію працівників через організацію програм перекваліфікації для працівників, які втратили роботу внаслідок війни, з метою їх адаптації до нових умов ринку праці. Доцільно збільшувати підтримку освіти за рахунок сприяння розвитку професійної освіти та підготовки фахівців, які відповідають потребам сучасного ринку праці. Підприємства потребують залучення молодих спеціалістів, що передбачає створення комфортних умов для праці молодих спеціалістів на підприємствах регіону, зокрема, шляхом надання їм житла та можливостей для професійного розвитку.

П'ятий захід передбачає сприяння інноваційному розвитку підприємств. Це включає в себе підтримку наукових досліджень через збільшення сум фінансування наукових досліджень та розробок, спрямованих на створення нових продуктів та технологій. Важливим є створення інноваційних платформ, що об'єднують наукові установи, підприємства та інвесторів для сприяння розвитку інновацій. Бізнес потребує також залучення до міжнародних інноваційних програм через створення умов для участі підприємств регіону в міжнародних інноваційних програмах, що дозволить отримати доступ до новітніх технологій та знань.

Шостий напрямок діяльності передбачає забезпечення безпеки бізнесу. Зокрема, важливим є захист від кіберзагроз через впровадження заходів з кібербезпеки для захисту інформаційних систем підприємств

від зовнішніх загроз. Також важлива належна фізична охорона підприємств та їх майна від злочинних посягань. Доцільно розвивати в цьому контексті сферу страхування ризиків, зокрема бізнес-ризиків, в тому числі військових та політичних.

Наступна група заходів повинна передбачати спрощення адміністративних процедур, зокрема за рахунок зменшення бюрократичного тиску. Це можна досягнути за рахунок спрощення процедур реєстрації підприємств, отримання дозволів та ліцензій. Потрібно й надалі розвивати цифровізацію адміністративних послуг через впровадження електронних послуг для підприємств, що дозволить зменшити час та витрати на отримання необхідних документів. Актуальним питання залишається боротьба з корупцією та зловживаннями з боку посадових осіб.

Реалізація цих пріоритетних заходів потребує комплексного підходу та скоординованих дій з боку органів державної влади, місцевого самоврядування, бізнесу та громадських організацій. Тільки спільними зусиллями можливо забезпечити стійкість підприємств на польсько-українському прикордонні та створити умови для їх подальшого розвитку в умовах війни та повоєнного відновлення України.

Дослідження проведено в рамках проекту EURIZON ID 829 «Structural transformation of the economy of the Polish-Ukrainian borderlands as a response to common challenges of security, green, digital and intellectual transition».

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 Research and Innovation programme under Grant Agreement no. 871072.

Література:

1. Пріоритети забезпечення стійкості промисловості й аграрного сектору економіки України в умовах повномасштабної війни: аналіт. доп. / [О.В. Собкевич, А.В. Шевченко, В.М. Русан, Л.А. Жураковська]; за ред. Я.А. Жаліла. Київ: НІСД, 2023. 49 с. DOI: <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2023.04>
2. Melnyk T. (2023). Український бізнес в умовах війни: сучасний стан, проблеми та шляхи їх вирішення. *Journal of Innovations and Sustainability*, 7(3), 07. DOI: <https://doi.org/10.51599/is.2023.07.03.07>
3. Череватський Д.Ю. Резильєнтність економіки та економіка резильєнтності. *Економіка промисловості*. 2023. № 1(101). С. 31-39.